

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ
[CURRENT ISSUES IN LINGUOCULTURAL STUDIES /
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИИ]

УДК 81'371

Стаття надійшла до редакції [Article received /

Статья поступила в редакцию] – 23.01.2019 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 27.01.2019 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,54 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2019.35.15>

**ОСОБЛИВОСТІ МЕКСИКАНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ
ГАСТРОНОМІЧНИХ СИМВОЛІВ**

Каріна Русланівна Драч (м. Київ, Україна)

karinadrach.knu.ua@gmail.com

студентка кафедри романської філології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Шевченка 14

У статті розглядаються національні гастрономічні символи мексиканців та їх особливе значення у культурній та мовній картинах світу з метою проведення етимологічного, лінгвокультурологічного та концептуального аналізу значень лексичних та фразеологічних одиниць-символів. Об'єктом дослідження є мексиканські національні гастрономічні символи як предмет відображення гастрономічної картини світу мексиканців. У статті обґрунтовується роль національних гастрономічних символів та варіативність їх відображення у мові, акцентується на тому, що мова символів є універсальною мовою культури, що виражає її специфічні особливості. Автор використовує описовий метод дослідження з елементами зіставного і діалектичного аналізу для комплексного вивчення мексиканських національних гастрономічних символів, визначаючи їх семантичні та культурологічні особливості. Практичний матеріал, представлений у цій статті, відібраний за допомогою методу суцільної вибірки. Особливу увагу

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])

Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

автор приділяє семантиці гастрономічних символів, їх культурним конотаціям та засобам вербалізації. Використання результатів даної роботи можливо у лінгвокраїнознавчій практиці, у дослідженні питань пов'язаних з національно-культурними особливостями мексиканського варіанту іспанської мови, а також у вивченні певних аспектів міжкультурної комунікації. Національні гастрономічні символи характеризуються найбільшою кількістю асоціацій у мовній свідомості мексиканців та широким діапазоном смислів.

Ключові слова: національний символ, мовна картина світу, концепт, гастрономія, фразеологічна одиниця.

**PECULIARITIES OF MEXICAN NATIONAL GASTRONOMIC
 SYMBOLS**

Karina R. Drach (Kyiv, Ukraine)

karinadrach.knu.ua@gmail.com

Student of Department of Romance Philology
 Taras Shevchenko National University of Kyiv
 (Ministry of Education and Science of Ukraine)
 14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

This article studies national gastronomic symbols of Mexicans and their special value in cultural and language world pictures in order to conduct etymologic, linguo-cultural and conceptual analysis of meanings of lexical and phraseological units. The object of the research is Mexican national gastronomic symbols as the target of reflection of gastronomic picture of the world of Mexicans. The article grounds on the role of national gastronomic symbols and the variability of their reflections in the language, emphasizes that the language of symbols is the universal language of culture, which expresses its specific features. The author uses the descriptive method of research with the elements of comparable and dialectical analysis for the complex study of the Mexican national gastronomic symbols and for determination their semantic and culturological peculiarities. The material for the analysis is selected by means of continuous selection method. The author pays special attention to semantics of gastronomic symbols, their cultural connotations and means of verbalization. The results of the research can be used in language geography courses, in the research of the problems connected with national

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskih nacionalnih gastronomicznih simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНИТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

and cultural features of the Mexican variant of the Spanish language, as well as in the study of cross-cultural communication. National gastronomic symbols are characterized by the biggest quantity of associations in language consciousness of Mexicans and wide range of senses.

Key words: national symbol, language world picture, concept, gastronomy, phraseological unit.

**ОСОБЕННОСТИ МЕКСИКАНСКИХ НАЦИОНАЛЬНЫХ
ГАСТРОНОМИЧЕСКИХ СИМВОЛОВ**

Карина Руслановна Драч (г. Киев, Украина)

karinadrach.knu.ua@gmail.com

студентка кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бул. Шевченко 14

В статье рассматриваются национальные гастрономические символы мексиканцев и их особенное значение в культурной и языковой картинах мира с целью проведения этимологического, лингвокультурологического и концептуального анализа значений лексических и фразеологических единиц-символов. Объектом исследования являются мексиканские национальные гастрономические символы как предмет отражения гастрономической картины мира мексиканцев. В статье обосновывается роль национальных гастрономических символов и вариативность их отражения в языке, акцентируется на том, что язык символов является универсальным языком культуры, который выражает ее специфические особенности. Автор использует описательный метод исследования с элементами сопоставимого и диалектического анализа для комплексного изучения мексиканских национальных гастрономических символов, определяя их семантические и культурологические особенности. Практический материал, представленный в данной статье, отобран с помощью метода сплошной выборки. Особенное внимание автор уделяет семантике гастрономических символов, их культурным коннотациям и средствам вербализации. Использование результатов данной работы возможно в лингвострановедческой практике, в исследовании

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])
Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LNHVISTYKY]**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

вопросов связанных с национально-культурными особенностями мексиканского варианта испанского языка, а также в изучении определенных аспектов межкультурной коммуникации. Национальные гастрономические символы характеризуются наибольшим количеством ассоциаций в языковом сознании мексиканцев и широким диапазоном смыслов.

Ключевые слова: национальный символ, языковая картина мира, концепт, гастрономия, фразеологическая единица.

Вступ

Постановка проблема. Развитие сучасного наукового знання шляхом антропоцентризму фокусує нашу увагу на дослідженні взаємодії мови та культури, менталітету, мовної свідомості та культурної картини світу. Специфіка національних варіантів полінаціональної іспанської мови і специфіка лексики як їх репрезентативної сфери розкриваються через реконструкцію мовної картини світу різноманітних національних варіантів єдиної у структурному відношенні іспанської мови. Унікальна здатність природної мови слугувати засобом відображення, збереження і передачі культурної традиції від покоління до покоління обумовлює той факт, що у кожній країні, яка користується полінаціональною мовою, їй притаманні особливі лінгвокультурні характеристики.

На сьогоднішній день гастрономічний дискурс є одним з найбільш розповсюджених у соціальній комунікації, адже культура харчування як важливий компонент ментальності народів світу є невід'ємною частиною повсякденного життя людини. Вживання їжі національно обумовлено, відображає етнічні, культурні та соціально-релігійні особливості народів.

Короткий огляд найновіших публікацій з теми дослідження. Мова як компонент культури, будучи інструментом, знаряддям і моделлю пізнання навколишньої дійсності, виражає зміст культури, відображає культурні настанови народу, який нею розмовляє [9, с. 80]. На думку М. В. Піменової, одним з головних завдань нашого часу є пошук і визначення спільної для мови і культури онтологічної платформи. Лінгвістичний опис національних культурних символів як результат пізнання лінгвокультурною спільнотою оточуючого світу вніс би суттєвий

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomichnih simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

внесок у вирішення даної проблеми. У рамках лінгвокультурного напрямку увага таких дослідників як М. Ф. Алефіренка, Д. Б. Гудкова, В. В. Красних, В. М. Телії зосереджена на вивченні та описі реалізації символів культури в образній системі мови з точки зору того, як вона транлює культурні символи [1; 4; 6; 10].

На думку Р. Барта, О. Л. Березович, М. Л. Ковшової, О. А. Юріної, гастрономічний символ культури є одним з найголовніших [2-3; 5; 13]. Гастрономія як одна з найбільш опанованих і значущих сфер життя людини є частиною національної культури і наповнена символічним змістом, тому у сучасному мовознавстві спостерігається підвищений інтерес до опису лексичних одиниць-символів з семантикою «гастрономія». Гастрономічна сфера в цілому і її окремі частини, будучи основою концептуалізації світу, представляють собою один з найважливіших етнічних модулів, за допомогою якого люди вибудовують свій національно специфічний образ світу.

Актуальність дослідження пояснюється недостатнім висвітленням у лінгвістиці специфіки відображення національних рис гастрономічних символів у семантиці мови. Актуальним є аналіз образного переосмислення явищ гастрономічної картини світу на матеріалі лексичних і фразеологічних одиниць мексиканського варіанту іспанської мови, що репрезентують концептуальну сферу «гастрономія».

Мета статті полягає у дослідженні лінгвокультурних особливостей мексиканських національних гастрономічних символів.

Об'єктом дослідження є мексиканські національні гастрономічні символи як предмет відображення гастрономічної картини світу мексиканців.

Предметом дослідження виступають національно-культурні особливості лексичних гастрономічних одиниць мексиканського походження та їх значення у складі фразеологізмів.

Наукова новизна роботи полягає у спробі комплексного опису специфіки вживання і сприйняття гастрономічних символів Мексики, базуючись на уявленні мексиканців про їжу і традиції її приготування. В

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

результаті вивчення значної кількості гастрономічних символів, були виявлені найактивніші з них, визначене їх походження, пов'язані з ними асоціації мексиканської мовної спільноти та варіативність їх інтерпретації у мовній картині світу.

Матеріалом дослідження слугували лексичні гастрономічні одиниці мексиканського походження та фразеологізми з гастрономічним компонентом, обрані методом суцільної вибірки зі словників мексиканізмів та фразеологічних словників [15-20].

Методи дослідження. У роботі був використаний описовий метод дослідження при узагальненні, систематизації та інтерпретації результатів дослідження; зіставний або метод порівняння під час формування ядра концепту «гастрономія» в іспаномовній і україномовній гастрономічних картинах світу та діалектичний метод для вивчення взаємодії мови і культури з елементами етимологічного і лінгвокультурологічного аналізу, які дозволили здійснити комплексний аналіз мексиканських національних гастрономічних символів, визначаючи їх структурні, семантичні та культурологічні особливості.

Основний зміст

Прагнення до символічного переосмислення оточуючої дійсності супроводжує людину з давніх часів і до сьогодні. Однак лише з точки зору мови можна упорядкувати символи відповідно до поглядів та переконань народу. На думку відомого семіотика і культуролога Ю. М. Лотмана, символ може набувати значення в залежності від специфіки тієї окремої семіотичної системи, у якій він знаходиться. Навіть якщо ми не знаємо, що таке символ, кожна система знає, що таке «її символ» і потребує його для роботи семіотичної структури [8, с. 240].

Наш інтерес до символу обмежується рамками культури та мови. З цієї точки зору символ можна віднести до стереотипізованих явищ, характерних для будь-якої культури. Символ, закодований в контекст різних культур, має в них різний зміст. Таким чином, для нашого розуміння символу принциповим є співвіднесення його зі змістом тієї культурної інформації, яку він передає. О. Ф. Лосєв зазначає, що символ містить в собі

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomicznych simvoliv]© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

узагальнений принцип подальшого розгортання захованого в ньому смислового змісту, тобто символ може розглядатися як специфічний фактор соціокультурного кодування інформації й одночасно як механізм передачі цієї інформації [7, с. 247].

Розглянемо лексему *canela* як приклад символу, який одночасно є кодом прихованого в ній смислового змісту і засобом його передачі. Кориця з Середніх віків вважалася дуже дорогою та цінною спецією і в іспаномовній свідомості вона стала символом позитивних якостей людини: *ser canela/ canela fina/ canela en rama* [16, с. 233].

Роль мовного символу полягає у зміні значення мовної суті на символічну функцію. Слово-символ – це свого роду «банк даних», який можна уявити у вигляді спіралі, тобто кіл, начебто захованих одне в одне, які в свою чергу переходять одне в одне. Це семантична спіраль символу, яка включає в себе широкий спектр значень, починаючи від імпліцитних, тобто ніяк не виражених у слові, але які є невід’ємною його частиною і закінчуючи шкалою семантичних субститутів, тобто запрограмованою заміною одного значення іншим.

Наприклад, лексема *chicha* (кукурудзяна горілка) слугує символом кількісної оцінки *como chicha* – у великій кількості, рясно, сила силенна [16, с. 290]. Це значення, значення кількості, ніяк не виражене у слові, але саме у цьому і полягає символічна функція мовного символу – бути семантичним замісником і змінювати своє значення. Вірогідно, символічне значення даної лексеми пов’язано з тим, що кукурудзи, однієї з найбільш поширених культур в Латинській Америці, завжди достатньо, як і кукурудзяної горілки, виготовленої з неї. Також цей продукт може бути символом загальної позитивної оцінки: *estar chicha una cosa* – бути приємним, привабливим [16, с. 291]. *Estar uno en chicha* символізує збуджений стан – розгарячитися [16, с. 291]. Мотиваційна основа символу лежить у подібності станів емоційного збудження й оп’яніння, викликаного горілкою. Окрім цього, словники фіксують, що ця лексема також є символом загальної негативної оцінки: *no ser ni chicha ni limonada* у значенні пустого місця, ні риба, ні м’ясо [16, с. 292]. Значення виводиться з протиставлення двох напоїв: чіча –

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

алкогольний напій Латинської Америки з різким смаком і лимонад – типовий напій для Кастилії, м'який, солодкий, безалкогольний.

У рамках нашого дослідження ми розуміємо символ як комплексний мовний знак, що складається з двох рівноправних елементів: з конкретного значення, що представляє або образну сторону символу або виражає конкретне поняття – агент символу та з абстрактного значення, що носить первинно-архетипічний, культурно-стереотипний або суб'єктивно-авторський характер – референт символу. В основі символу лежить лексичне поняття, а в основі референта символу лежить лексичний фон. Символ є «конденсатором» і «акумулятором» смислів і цінностей, що реалізуються в інваріантності й адаптивній варіативності, а мова символів є універсальною мовою культури, що виражає її найважливіші цінності.

На нашу думку, було б доцільно виділяти також «національні» або «культурні» символи, які пройшли велику свідому еволюцію від своїх архаїчних коренів, хоча і не втратили з ними зв'язку. «Національні» або «культурні» символи є важливим складовим елементом ментального устрою. Саме символи утворюють ядро культури, вони не мають адресата, а направлені до всіх носіїв мови та культури.

Аналіз фактичних матеріалів показав, що найбільш вагомим і значущим національно-культурним символом латиноамериканської культури є *maíz*. Маїс – єдина рослина, яка виражена в латиноамериканській літературі в якості символічного образу зі своїм набором смислових констант і постійних мотивів. У мексиканській фразеології, яка є головним аспектом нашого дослідження, окрім самого іменника *maíz*, такі позначення як *atole* (атоле, кукурудзяна каша), *taco* (кукурудзяний коржик), *tortilla* (кукурудзяний коржик), *tostada* (дуже підсмажена тортилья), *tamal* (м'ясний пиріг з кукурудзяного борошна), *pinole* (напій зі смаженого кукурудзяного борошна з цукром), пов'язані з ним та характеризуються високою частотністю і різноманітними конотаціями [12]. Розглянемо мексиканське прислів'я про надання переваги *Contigo la milpa es rancho, y atole, champurrado*, що є еквівалентом українському: хоч хліб з водою, аби, милий з тобою [15, с. 125]. У цьому прислів'ї «гірше» набуває статусу «кращого»

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskih nacionalnih gastronomicznych simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

за умови життя з коханою людиною, звідси наголос на першому компоненті вислову *contigo* (з тобою), що є умовою цього переходу. Розглянуте прислів'я має три позначення, які походять від маїсу: *milpa* – кукурудзяне поле, *atole* – поживна каша з кукурудзяних зерен, атоле, і *champurrado* – атоле з додаванням шоколаду, чампуррадо.

Пошук особливих рис, що виражають світогляд певного етносу здавна привертав увагу дослідників, тому з цією метою був введений термін «картина світу», який відображає характерне народу або окремому індивіду уявлення про структуру світу і оточуючу дійсність. Існує тісний зв'язок між мовою і культурою, мовною і культурною картинами світу. Кожне явище культури знаходить своє безпосереднє втілення у мові. С. Г. Тер-Мінасова порівнює мову із дзеркалом навколишнього світу, адже вона відображає дійсність і створює свою картину світу, специфічну й унікальну для кожної мови, і відповідно, для народу, який користується даною мовою як засобом спілкування [11, с. 14–48].

У даній статті ми розглядаємо гастрономічну картину світу як одну із складових культурної картини світу, що виражає специфіку людського буття, відношення людини до їжі, її взаємодію з продуктами харчування. Гастрономічна картина світу тісно пов'язана з мовною картиною світу, з образом свідомості, що відображається засобами мови, а також є моделлю знання про концептуальну систему уявлень, що репрезентуються у мові.

Гастрономічна картина світу знаходить своє втілення у гастрономічному номінативному фонді, у метафорах та у відповідних фразеологічних одиницях. Вона формується під впливом таких чинників як міфологічні уявлення про їжу, релігійні думки та територіальне розташування. Їжа відображає ментальний код мови, який допомагає людині сформувати основні уявлення про реальність. Національна кухня і гастрономічна символіка грають важливу роль в осяганні та інтерпретації культури як системи, в якій існують минуле, теперішнє і майбутнє.

Розглянемо мексиканську гастрономічну символіку як невід'ємну частину історії і культури Мексики. Основою харчування мексиканців здавна була кукурудза. Мексика – батьківщина маїсу. Міфи ацтеків

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

розповідають, що перше зерно маїсу було відкрите Кетцалькоатлем (*Quetzalcoatl*), богом-творцем світу. З маїсом в ацтецькому пантеоні пов'язаний цілий ряд божеств: Чикомекоатль (*Chicomecoatl*) – богиня маїсу, Шипе Тотек (*Xipe Totec*) – бог посівів маїсу, Шилон (*Xilonen*) – богиня качанів капусти. Про створення богами людей з маїсу розповідається у міфологічній частині епосу гватемальських майя-кіче «Пополь-Вух», з чим перегукується роман видатного гватемальського письменника М. А. Астуриаса з символічною назвою «Маїсові люди» (1949). Історики вважають, що маїс був відомий у Мексиці уже в IV тисячолітті до н. е. Таким чином, маїс є найпоширенішим інгредієнтом різноманітних страв традиційної мексиканської кухні, оскільки використовуються його зерна, качани, листя.

Що стосується мексиканських напоїв, то одним з найдавніших є шоколад. Шоколад був відомий древнім ацтекам і древнім майя. Вважається, що шоколад був улюбленим напоєм дев'ятого імператора ацтеків – Монтесуми. Відомо також, що давні ацтеки готували напій-предок сучасного рідкого шоколаду з маїсу і обсмажених зерен какао. У Мексиці сьогодні шоколад як напій дуже популярний.

Звичайно, що суттєвий вплив на традиційні напої, що виготовляються в країні мав мексиканський рослинний світ. У Мексиці росте велика кількість видів агав, кактусів, юк, окрім того, що ці рослини здавна широко використовувалися у господарстві, багато їх видів йдуть на виготовлення алкогольних напоїв. Практично всі вони мають індійські назви та з давніх-давен встановлену технологію приготування. Найвідомішими з таких напоїв є *pulque* (пульке), *mezcal* (мескаль) і *tequila* (текіла). У давніх ацтеків існував цілий культ пульке, узагальнений у божестві Ометочтлі (*Ometochtli*). Пульке і мескаль готують із цукристого соку агави, зібраного перед початком цвітіння і підданого бродінню. Злегка кислий сік називається *aguamiel* (агуамьель). При подальшому бродінні агуамьеля і виходить пульке. Всесвітньо відому мексиканську горілку – текілу – також отримують шляхом подальшого переганяння пульке. Назва «текіла» походить від назви міста *Tequila, Jal.* у штаті *Jalisco*, де здавна

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomicznykh simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

росте блакитна агава *Agave tequilana* і традиційно процвітає виробництво алкогольного напою, який приніс Мексиці всесвітню славу. З блакитної агави виготовляють і численні місцеві алкогольні напої, наприклад, *bacanora* (баканора) у штаті Сонора, *sotol* (сотол) у штаті Чіуауа.

На прикладі мексиканських гастрономічних номінацій *maíz*, *chocolate*, *tequila* спостерігаємо як національна гастрономія, її метамова, комунікативна значущість і мовна символіка утворюють цілісний фрагмент гастрономічної картини світу іспаномовних народів.

Таким чином, ключовим концептом гастрономічної картини світу є концепт «гастрономія», що володіє широким спектром значень. Даний концепт має загальнонаціональний характер, оскільки їжа та харчування є частиною життєдіяльності людей, що належать до певного етносу. В свою чергу, кожен етнос залучає свої уявлення у цю ментально-вербальну одиницю.

Концепт як одиниця мислення, своєрідне відображення фрагменту світу, в якому проявляються культурно-національні особливості, включає в себе образ, інформаційний зміст й інтерпретаційне поле. Узагальнено структуру концепту можна представити у вигляді круга, що складається з ядра і периферії. Ядро концепту – основне поняття, семи, зафіксовані у словарних статтях, периферія – ті конотативні й асоціативні додатки, що привносяться культурою і реалізуються при певному наборі слів-репрезентантів. Ядро представляє собою найцінніші елементи досвіду, периферія концепту – інтерпретаційне поле, яке може зазнавати змін. Ядро присутнє у кожному концепті, завдяки чому здійснюється комунікація між людьми, що розмовляють на різних мовах, а асоціації, закладені у периферії, демонструють індивідуальне уявлення представників певної культури. На нашу думку, концепт – це мисленнєве утворення, що об'єднує в собі культуру, свідомість та мову, представляє собою одиницю мислення або пам'яті, що відображає культуру народу.

Варто відмітити, що концепт «гастрономія» багатогранний за своєю формою і структурою, що відображає не лише структуру аліментарного коду, але й устрій кулінарного світу як соціального конструкту з його

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])
Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

індивідуальним, практичним, вербальним, ментальним, культурним і загальнолюдським досвідом. Аби зрозуміти всю багаторівневу структуру концепту і скласти його ядро, необхідно звернутися до словників.

За даними українських тлумачних, етимологічних та синонімічних словників, концепт гастрономія налічує п'ять значень: 1) гастрономія – це наука, що вивчає зв'язок між культурою та їжею; відноситься до мистецтва і соціальних наук; 2) гастрономія – це тонкий смак в їжі, розуміння тонкощів кулінарії; 3) гастрономія – це сукупність харчових продуктів високоякісного приготування; 4) гастрономія – знання і розуміння кулінарії; 5) гастрономія – продукти харчування [14]. Синоніми: кулінарія, їжа.

Можна виділити три основні значення, що формують ядро концепту «гастрономія» в україномовній гастрономічній картині світу: наука, тонкий смак в їжі та продукти харчування. Також концепт «їжа» втілений у складі українських фразеологізмів, прислів'їв та приказок: без їжі і віл не потягне, борщ та каша – їжа наша, за загальним столом, їжа смачніша.

За даними іспанських тлумачних, етимологічних та синонімічних словників, концепт гастрономія налічує сім значень: 1) *la gastronomía – es el arte de la preparación de una buena comida*; 2) *la gastronomía – es un conjunto de conocimientos y prácticas relacionadas con el arte culinario, las recetas, los ingredientes, las técnicas y los métodos, así como su evolución histórica y sus significaciones culturales*; 3) *la gastronomía – es una disciplina que estudia la relación del ser humano con su alimentación, así como los aspectos sociales y culturales que intervienen en la relación que cada sociedad establece con su gastronomía*; 4) *la gastronomía – es la afición a la buena comida y los buenos restaurantes*; 5) *la gastronomía – es la actividad que se encarga de la preparación de alimentos de modo tal que signifique un proceso cultural*; 6) *la gastronomía – es un conjunto de los platos y usos culinarios propios de un determinado lugar*; 7) *la gastronomía – es el arte de la cocina* (гастрономія – це мистецтво приготування їжі) [18]. Синоніми: *cocina* (кухня), *culinaria* (кулінарія), *comida* (їжа), *mesa* (харчування), *glotonería* (обжерливість).

Можна виділити п'ять основних значень, що формують ядро

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskih nacionalnih gastronomichnih simboliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

концепту «гастрономія» в іспаномовній гастрономічній картині світу: кулінарне мистецтво, дисципліна, любов до смачної їжі, діяльність як культурний процес та набір страв і культурних традицій. В іспанській мові концепт «їжа» у складі фразеологізмів є багатшим та різноманітнішим, ніж в українській. Наприклад, *comida de confianza* – сімейний обід [16, с. 342], *comida de viernes* – пісна їжа [16, с. 342], *bailarle a uno la comida en el cuerpo* – сердитися, але не подавати вигляду [16, с. 342], *bajarse a uno la comida a los talones* – забув уже коли й їв [16, с. 342], *comerse la comida de los tres* – їсти за трьох [16, с. 342], *atrácate de comida con pasa y media* – це мені на один зуб [16, с. 342], *como se arroja la comida a las fieras* – презирливо, звисока [16, с. 342].

Отже, не дивлячись на універсальний характер даного концепту, проаналізувавши словники української та іспанської мов, цілковитої тотожності на рівні його мовної репрезентації не спостерігається. В українській мові представлено менше значень концепту «гастрономія», ніж в іспанській. Побудова синонімічного ряду в українській мові виявилася складною, з огляду на майже відсутність синонімів цієї лексеми. Таким чином, варто говорити про гастрономічну картину світу для кожної окремо взятої лінгвокультури.

Гастрономічний символ володіє високим моделюючим потенціалом і семантичною значущістю, будучи найбільш «притосованим» до вираження основних ідей як механізму відтворення культури. Гастрономія і в цілому гастрономічна традиція переосмислюються у ціннісних категоріях культури. Отримуючи додаткові значення, набуваючи символічних смислів, різноманітні елементи, що представляють кулінарну сферу, перетворюються на одиниці гастрономічного коду культури, що репрезентуються як на позамовному рівні, так і в системі мовних одиниць.

На думку В. М. Телії, «посередником» між власне мовним символом і символом культури, який надає мовним структурам роль культурних кодів є культурна конотація [10, с. 10]. Поява конотативних ознак обумовлена трьома складовими: референтом – предметом дійсності, названим у процесі пізнання, його образом, збереженим у свідомості людини і засобами

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LNHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

вербалізації. Відповідно до концепції про образну будову мови, до числа образних засобів відносяться лексичні (власне слова – гастрономічні символи у нашому дослідженні) і фразеологічні (усталені образні порівняння, звороти, перифрази, ідіоми – фразеологізми з гастрономічним компонентом-символом у даному дослідженні).

Проаналізуємо мовне відображення вищезгаданого відомого мексиканського гастрономічного символу *maíz* як коду культури. Лексичні одиниці, пов'язані з маїсом, у мексиканському національному варіанті іспанської мови відносяться до індіхенізмів. Мексиканська лексика, пов'язана з маїсом, відображає найрізноманітніші ознаки цієї культури і характеризується поліфразеологічністю з широким діапазоном смислів та конотацій: *cacahuacente* – позначення кукурудзи з великими, м'якими зернами, *camahua* – назва кукурудзи з зеленим качаном, *cuilacoche* – зіпсований качан кукурудзи, *chical* – варений молодий качан кукурудзи, *elotada* – полуденок молодими кукурудзяними початками, *molquite* – сухий качан, *puscua* – кукурудза, зварена з додаванням вапна, *totomochtle* – сухий кукурудзяний лист.

Маїс виступає референтом, його образ збережений у свідомості мексиканців, а засобами вербалізації є фразеологічні одиниці з його компонентом, які в свою чергу втілюють різноманітні культурні конотації. Наприклад, *darle a uno su maíz tostado* у значенні розквитатися, віддавати по заслuzі [15, с. 455], *echarle maíz a la pava* означає хвалитися [15, с. 455], *estar uno sin un maíz que asar* – не мати ні шматка хліба, не мати ні гроша [15, с. 455], фразеологізм *como el maíz* має два значення: золотистий або сяючий чистотою [15, с. 455]. Якщо людина в поганому настрої, мексиканці скажуть: *no está maíz para el esquite* [19, с. 33]. Ідіома *él que sembró su maíz, que se coma su pinole* еквівалентна нашому прислів'ю «що посієш, те й пожнеш» [19, с. 34]. Думка, що іноді для урегулювання ситуації достатньо елементарної поступки, знайшла відображення у приказці *silencio, pollos pelones, ya les voy a echar su maíz* [19, с. 20].

За даними нашого дослідження, найпопулярнішими гастрономічними символами іспанської мови Мексики, пов'язаними з

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomicnih simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

маїсом є: *atole, tortilla, tostada, taco, tamal, pinole*.

Назва *atole* походить з мови науатль і позначає напій з маїсових зерен. Фразеологічні вирази з *atole* також численні: *después de atole* – занадто пізно [16, с. 176], *ser un pan con atole* – бути простим [16, с. 177], *echar el moco en el atole* – робити дурниці або робити марну справу [16, с. 177], *dar atole con el dedo* – обманювати, лукавити [16, с. 175], *tener/llevar atole en las venas, correrle a alguien atole por las venas, tener sangre de atole* – бути слабохарактерним, флегматичним [16, с. 177]. Прислів'я, до складу яких входить гастрономічний символ *atole* мають в собі настанови і поради – прояв здорового глузду і життєвої мудрості. Порада одружуватися на хазяйновитій жінці, а не на вродливій втілена у прислів'ї *con la que entienda de atole y metate, con esa cástate* [19, с. 80]. Настанова «добра добувши кращого не шукай» відображена у реченні *si con atole vamos sanando, atolito vámosle dando* [19, с. 80]. Прислів'я про надання переваги *más vale atole con risas que chocolate con lágrimas* [19, с. 80] протиставляє *atole* як символ простої їжі *chocolate* як символу дорожчої їжі.

У Мексиці *tortilla* – це коржик з прісного кукурудзяного тіста. Саме цю назву дали мексиканським маїсовим коржикам іспанці. У мексиканській фразеології знаходимо наступні фразеологічні одиниці з цим гастрономічним символом. Про лицемірну людину мексиканці говорять *tortilla de dos caras* [17, с. 98]. Для опису ситуації «чим більше маєш, тим більше хочеться» використовується фразеологізм *si eso dice pan de huevo, que dirá tortilla dura* [17, с. 99].

Субстантивований дієприкметник жіночого роду *tostada* від іспанського дієслова *tostar* (підсмажувати) в Мексиці вживається для іменування дуже підсмаженої тортильї. Гастрономічні звички мексиканців відносно вживання тостади полягають у тому, що її вживають без нічого або намащуючи масою з квасолі, авокадо, перцю-чіле, томату, сиру та м'яса. Фразеологізм *llevarse a alguien la tostada* означає розсердити когось і бере свій початок від універсального асоціативного зв'язку емоцій з вогнем [20, с. 456].

Етимологія лексики *taco* суперечлива, даний іменник походить від

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])
Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

науатлізма *itacate* у значенні товстої тортилі і узагальненого значення їжі [17]. За даними словника Латинської Америки, *taco* в Мексиці – це, перш за все, згорнений в трубочку кукурудзяний коржик. У мексиканській фразеології зареєстровані наступні фразеологічні одиниці з цим гастрономічним символом: *meter los tacos* – залякувати [15, с. 501], *echarse un taco* – перекусити [15, с. 500], *a todo lo llaman cena aunque sea un taco sin sal* – голод не тітка, не нагодує [15, с. 500].

Науатлізм *tamal* відноситься до тих науатлізмів-назв страв, які є поширеними у більшості латиноамериканських варіантах іспанської мови. *Tamal* – це шматки кукурудзяного тіста з начинкою, загорнуті у кукурудзяний лист (*totomoxtle*). *Tamal* – смачна і поживна випічка, приготовлена на пару. Однак на пару випічка часто втрачає свою форму, тому порівняння з «одягненим тамалем» виражає негативну оцінку безформності одягу: *verse como tamal vestido* [16, с. 766]. У мексиканській фразеології тамаль також згадується при вираженні розповсюджені думки, що одне щастя приналежить інше, як манна небесна – *el que para tamal nace, del cielo le caen las hojas* або *el que para tamal nace, vive ajeno de congojas* або *el que para tamal nace, le dan la manteca fiada* [19, с. 99]. Також поширені дієслівні фразеологізми мексиканської фразеологізації символу *tamal*: *hacer de chivo los tamales* у значенні обманювати [16, с. 765], *hacer un tamal* – плести інтриги [16, с. 765], *ya se acabaron los indios que tiraban con tamales* – за давньої-предавньої давнини [16, с. 766].

Pinole також науатлізм, що походить, на думку Л. Кабрери, від науатлізму *pinolli*, що означає кукурудзяне борошно і входить до складу паремій: *el que tiene más saliva traga más pinole* – перемагає сильніший [17, с. 111], і *no se puede chiflar y comer pinole*, що є аналогом української приказки «за двома зайцями поженешся, жодного не ввіймаєш» [17, с. 111].

Також нами були виділені найпопулярніші напої: *chocolate*, *mezcal*, *pulque*, *tequila*, як гастрономічні символи мексиканської гастрономічної картини світу.

Проаналізуємо мексиканський гастрономічний символ *chocolate*. Шоколад для мексиканців – не лише тверда, але й, передусім, рідка

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

субстанція – один з найулюбленіших безалкогольних напоїв. Шоколад є компонентом-символом багатьох фразеологізмів з найрізноманітнішими значеннями. Наприклад, сильний ступінь роздратування або загострення почуттів колективний мовний досвід мексиканців порівнює з водою, що використовується для розчинення шоколаду (за кулінарною технологією вода має бути кип'ятком). Звідси і походить фразеологізм *estar como agua para chocolate* [20, с. 219]. Дієслівний фразеологізм *darle a alguien/ tomar una sopa de su propio chocolate* означає відплатити тією ж монетою, отримати заслужене покарання [20, с. 218]. Наново підігрітій шоколад вважається у Мексиці вже таким, що втратив свій смак. Наступний фразеологізм заснований на порівнянні підігрітого знову шоколаду і відновленого кохання, яке суспільство загалом не схвалює – *ni amor reanudado, ni chocolate recalentado* [20, с. 219]. Така характеристика гарного, на думку мексиканців, шоколаду як густота, слугує понятійною основою для орієнтирів у світі життєвих проблем: *chocolate que no tiñe, claro está* – про непотрібність деяких людських відносин [20, с. 218], *las cuentas claras y el chocolate espeso* – про своєчасність виконання обов'язків, у тому числі і фінансових, а також заклик говорити відверто [20, с. 219]. Якщо одяг або прикраси не личать людині, скажуть *no se ha hecho el chocolate para las mulas* у значенні «личить як корові сідло» [20, с. 220]. Щоб продемонструвати своє захоплення або вподобання використовують вираз *gustarle a uno una cosa más que el chocolate* – надзвичайно, страшенно подобатися [20, с. 219], фразеологізм *ser como el buen chocolate, que no tiene asiento* – бути дуже непосидючим [20, с. 220], є характеристикою неспокійної людини. І важливою особливістю семантичної еволюції лексеми *chocolate* є його жаргонний мексиканізм «пиво» [20].

Алкогільні напої як гастрономічні символи також посідають важливе місце при зображенні загальної культурної картини світу мексиканців. Римована речення *para todo mal, mezcal, y para todo bien, también* [19, с. 89] відображає народне уявлення про поширення мескалю.

Фразеологізми, в яких згадується *pulque*, головним чином, відображають згубну дію алкоголю на людину, котра в результаті втрачає

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

над собою контроль: *a quien te habla en pulquería, saludos a la familia* [19, с. 138], *el que una vez toma pulque, su casa es tinacal* [19, с. 138], *no tiene la culpa el pulque sino el briago que lo bebe* [19, с. 138]. Фразеологізм *más mexicano que el pulque* [19, с. 138] апелює до поширення пультке серед простих мексиканців.

Походження назви *tequila* від однойменного астіоніма у штаті Халіско відображає універсальний механізм деонімізації – перехід топоніма у назву реалії. Із мексиканських фразеологізмів з гастрономічним символом *tequila* наведемо наступні: *quien con tequila cena, con agua desayuna* – про шкідливість зловживання міцним алкоголем [15, с. 523], *digamos no a cocaína, que no nos falta la tequila* – про меншу шкоду від текіли в порівнянні з наркотиками [15, с. 523].

Таким чином, можна підвести підсумок, що образне уявлення містить в собі комплекс асоціативно пов'язаних і взаємодіючих смислових елементів-символів, у яких були виділені референт (об'єкт номінації), образ (історія, уявлення, асоціації з референтом) і засоби вербалізації (фразеологічні одиниці з компонентом-референтом, який у їх складі набуває нових значень). Гастрономія як універсальне лексикалізоване поняття, що існує у всіх етнокультурних спільнотах, конкретизується, символізується і кодується специфічним образом, набуваючи національних характеристик.

Висновки дослідження

За результатами аналізу мовного матеріалу, ми дійшли висновку, що гастрономічна лексика мексиканського національного варіанту іспанської мови відрізняється багатством та різноманіттям лексичних та фразеологічних одиниць, а також багатогранністю їх словотворчих і семантичних похідних. Фразеологізми, в основі змісту яких концепт «гастрономія», характеризуються відточеністю словесної форми і широким діапазоном смислів і конотацій.

Проаналізований матеріал дозволяє зробити висновок, що такий гастрономічний символ як *maíz* і пов'язані з ним *atole*, *tortilla*, *tostada*, *taco*, *tamal*, *pinole*, а також *chocolate*, *mezcal*, *pulque*, *tequila* володіють найбільшою кількістю дериватів у лексиці мексиканського національного

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomicznych simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

варіанту іспанської мови і найбільшою кількістю асоціацій у мовній і культурній картинах світу мексиканців.

Аналіз лексико-семантичних гастрономічних символів через призму мексиканської культури засвідчує значимість гіпотетично означених усталених кодів менталітету і мовної картини світу мексиканців для розуміння процесів словотворчої і семантичної деривації одиниць даних символів. Лексеми *maíz, atole, tortilla, tostada, taco, tamal, pinole, chocolate, mezcal, pulque, tequila*, а також фразеологізми, у складі яких вони виступають референтом, є провідними і пов'язаними між собою концептами мовної картини світу мексиканців.

Перспективи подальших наукових розвідок

Серед найбільш актуальних напрямків подальшого дослідження можна виділити вивчення мексиканських гастрономічних символів у гастрономічному дискурсі, зокрема у художній літературі, адже гастрономічний дискурс найяскравіше проявляється у художніх текстах, які рясніють сценами приготування та вживання їжі.

Про значення гастрономічної складової у художніх творах свідчить роман відомої мексиканської письменниці Лаури Есківель «*Como agua para chocolate*». Уже у назві роману присутній фразеологізм з гастрономічним символом, який повторюється протягом всього роману. Доцільно буде зіставити специфіку використання гастрономічних символів у тексті оригіналу з його перекладом. Таке дослідження дозволить розмежувати загальні і національно специфічні риси гастрономічної картини світу мексиканців і охарактеризувати зв'язок національної культури з її мовним відображенням.

Література

1. Алефиренко, Н. Ф. «Синергетика культурного концепта и знака в системе языка и тексте.» *Культурные аспекты в языке и тексте* (Белгород, 2005): 8–21.
2. Барт, Р. *Система моды. Статьи о семиотике культуры* (Москва, Изд-во имени Сабашниковых, 2003), 511.
3. Березович, Е. Л. *Язык и традиционная культура* (Москва, Индрик, 2007), 600.

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])
Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

4. Гудков, Д. Б. «Единицы кодов культуры: проблемы семантики.» *Язык, сознание, коммуникация* 26 (2004): 39–50.
5. Ковшова, М. Л. «Семантика и прагматика фразеологизмов (лингвокультурологический аспект).» (Дис. д-ра филол. наук, Москва, 2009), 654.
6. Красных, В. В. *Этнопсихоллингвистика и лингвокультурология: Курс лекций* (Москва, ИТДГК «Гнозис», 2002), 284.
7. Лосев, А. Ф. *Проблема символа и реалистическое искусство*, 2-е изд., испр. (Москва, Искусство, 1995), 320.
8. Лотман, Ю. М. «Внутри мыслящих миров.» *Семиосфера* (Санкт-Петербург, 2001): 150–390.
9. Пименова, М. В. «Коды культуры и проблемы классификации концептов.» *Язык. Текст. Дискурс* 5 (2007): 79–85.
10. Телия, В. Н. «О феномене воспроизводимости языковых выражений.» *Язык. Сознание. Коммуникация* 30 (2005): 4–42.
11. Тер-Минасова, С. Г. *Язык и межкультурная коммуникация* (Москва, Слово / Slovo, 2008), 264.
12. Чеснокова, О. С. «Испанский язык в Мексике: языковая картина мира.» Монография (Москва, Изд-во РУДН, 2006), 238.
13. Юрина, Е. А. «Образный строй языка как лингвокогнитивный феномен и лексико-фразеологические средства его экспликации.» *Фразеология и познание* (Белгород, 2010): 289–294.

Джерельна база

14. Академічний тлумачний словник української мови, доступ <http://sum.in.ua/>
15. *Испано-русский словарь. Латинская Америка: 50000 слов и словосочетаний*, под ред. Н. М. Фирсовой (Москва, Наука, 1998), 606.
16. *Испанско-русский фразеологический словарь*, под ред. Э. И. Левинтовой (Москва, Русский язык, 1985), 1080.
17. Cabrera Luis. *Diccionario de aztequismos* (México, Colofón, S.A., 2002), 170.
18. *Diccionario de la lengua española*, access <https://dle.rae.es/>
19. Mejía Prieto. *Así habla el mexicano: Diccionario básico de mexicanismos* (México, Panorama Editorial, S.A. 1984), 144.
20. Morínigo, M. A. *Diccionario de americanismos* (Buenos Aires, Muchnik, 1966), 738.

References

1. Alefirenko, N. F. «Sinergetika kulturnogo koncepta i znaka v sisteme yazyka i

(Current issues in linguocultural studies)

Peculiarities of Mexican national gastronomic symbols (in Ukrainian) [Osoblivosti meksikanskikh nacionalnih gastronomicznykh simvoliv]

© Drach K. R. [Drach K. R.] karinadrach.knu.ua@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

tekste.» *Kulturnye aspekty v yazyke i tekste* (Belgorod, 2005): 8–21.

2. Bart, R. *Sistema mody. Stati o semiotike kultury* (Moskva, Izd-vo imeni Sabashnikovyh, 2003), 511.

3. Berezovich, E. L. *Yazyk i tradicionnaya kultura* (Moskva, Indrik, 2007), 600.

4. Gudkov, D. B. «Edinicy kodov kultury: problemy semantiki.» *Yazyk, soznanie, kommunikaciya* 26 (2004): 39–50.

5. Kovshova, M. L. «Semantika i pragmatika frazeologizmov (lingvokulturologicheskij aspekt).» (Dis. d-ra filol. nauk, Moskva, 2009), 654.

6. Krasnyh, V. V. *Etnopsiholingvistika i lingvokulturologiya: Kurs lekcij* (Moskva, ITDGGK «Gnozis», 2002), 284.

7. Losev, A. F. *Problema simvola i realisticheskoe iskusstvo*, 2-e izd., ispr. (Moskva, Iskusstvo, 1995), 320.

8. Lotman, Yu. M. «Vnutri myslyashih mirov.» *Semiosfera* (Sankt-Peterburg, 2001): 150–390.

9. Pimenova, M. V. «Kody kultury i problemy klassifikacii konceptov.» *Yazyk. Tekst. Diskurs* 5 (2007): 79–85.

10. Teliya, V. N. «O fenomene vosproizvodimosti yazykovyh vyrazhenij.» *Yazyk. Soznanie. Kommunikaciya* 30 (2005): 4–42.

11. Ter-Minasova, S. G. *Yazyk i mezhkulturnaya komunikaciya* (Moskva, Slovo / Slovo, 2008), 264.

12. Chesnokova, O. S. «Ispanskij yazyk v Meksike: yazykovaya kartina mira.» *Monografiya* (Moskva, Izd-vo RUDN, 2006), 238.

13. Yurina, E. A. «Obraznyj stroj yazyka kak lingvokognitivnyj fenomen i leksiko-frazeologicheskie sredstva ego eksplikacii.» *Frazeologiya i poznanie* (Belgorod, 2010): 289–294.

14. *Akademichnij tlumachnij slovník ukrajinskoyi movi*, dostup <http://sum.in.ua/>

15. *Ispano-russkij slovar. Latinskaya Amerika: 50000 slov i slovosochetanj*, pod red. N. M. Firsovoj (Moskva, Nauka, 1998), 606.

16. *Ispanko-russkij frazeologicheskij slovar*, pod red. E. I. Levintovoj (Moskva, Russkij yazyk, 1985), 1080.

17. Cabrera Luis. *Diccionario de aztequismos* (México, Colofón, S.A., 2002), 170.

18. *Diccionario de la lengua española*, access <https://dle.rae.es/>

19. Mejía Prieto. *Así habla el mexicano: Diccionario básico de mexicanismos* (México, Panorama Editorial, S.A. 1984), 144.

20. Morínigo, M. A. *Diccionario de americanismos* (Buenos Aires, Muchnik, 1966), 738.

(Актуальні питання лінгвокультурології [Актуальные вопросы лингвокультурологии])

Особливості мексиканських національних гастрономічних символів (Українською) [Особенности мексиканских национальных гастрономических символов (На укр. яз.)]

© Драч К. Р. [Драч К. Р.] karinadrach.knu.ua@gmail.com